

Verzamelde presentaties, symposia en workshops

gewaardeerde - triageprotocol kon één op de vier contactmomenten worden overgeslagen, volgens JGZ-medewerkers één op de vijf. De overeenkomst tussen de uitkomst op de beslisregels en het oordeel van de JGZ-medewerkers was voor de tweejarigen 67% en voor de driejarigen 68%, De Cohen's kappa's waren 0.078 en 0.099, respectievelijk.

Op de eerstvolgende meting gaat het met 80% van de kinderen met één of meer afwijkende beslisregels 'prima' tegenover 90% van de kinderen zonder afwijkende beslisregels ($p < 0,05$). De sensitiviteit van de set beslisregels van de triagevragenlijst is hoog (0,86), maar de specificiteit laag (0,26).

Conclusie. Hoewel het triageprotocol positief werd gewaardeerd bleek het onvoldoende valide. Het protocol moet verder ontwikkeld worden om de validiteit te verbeteren en meer inzicht te krijgen in de toepassingsmogelijkheden ervan.

Sessie 9: Verzamelde presentaties: Van alle leuke dingen wat

De leefomgeving en gezondheid. Een onderzoek onder Amsterdamse ouderen.

I. van Moorselaar¹, R.T. van Strien², U. Gehring², M.B.A. Dijkema¹

¹GGD Amsterdam, Amsterdam

²Universiteit Utrecht, Utrecht

Doelstelling. GGD'en adviseren gemeenten over gezondheidseffecten van de woonomgeving. Zij baseren zich daarbij op bestaande wetenschappelijke kennis over associaties tussen bijvoorbeeld luchtverontreiniging of geluid en gezondheid. Doel van deze studie is meer inzicht te verkrijgen in de relatie tussen verkeersgerelateerde luchtverontreiniging, geluid en aanwezigheid van groen nabij de woning en de gezondheid.

Methode. Tienduizend Amsterdamse ouderen (65-70 jr) is gevraagd een vragenlijst in te vullen over, o.a. leefstijl, ervaren gezondheid, respiratoire en cardiovasculaire aandoeningen en kenmerken van woning en woonomgeving (respons 46,6%). Woonadressen waren bekend waardoor het mogelijk was om blootstelling aan stikstofdioxide, verkeerslawaai en groen te schatten door middel van Geographic information systems (GIS). Door middel van logistische regressie werd gecorrigeerd voor sociaal economische status, burgerlijke staat, geslacht, etniciteit, Body mass index en roken.

Resultaten. Verkeerslawaai was geassocieerd met geluidshinder (OR (95%-CI) 3.47 (2.70-4.46) en 7.23 (5.37, 9.72) voor respectievelijk 55-65 en >65 dB(A) t.o.v. <55 dB(A)) en slaapverstoring. Aanwezigheid van groen had geen verstrend effect en leidde niet tot effectmodificatie. Stikstofdioxideblootstelling was geassocieerd met longaandoeningen (toename per 5 µg/m³ NO₂: 1.08 (1.00-1.17)). Bij mensen met <25% groen nabij de woning bleek het effect van NO₂ het sterkst (1.53 (1.06-2.23)), bij mensen met ≥ 25% groen was het verband niet statistisch significant. Voor hart- en vaataandoeningen waren er geen significante associaties met luchtverontreiniging, groen en lawaai.

Conclusies. Bekende associaties tussen gezondheid en luchtverontreiniging of geluid konden grotendeels worden gereproduceerd, en bleken onafhankelijk van elkaar. Er werden geen associaties gevonden tussen groen en gezondheid welke

niet verklaard konden worden door luchtverontreiniging of geluid. Buiten effectmodificatie door groen op de associatie tussen luchtverontreiniging en longaandoeningen werden er geen aanwijzingen gevonden voor effectmodificatie door groen.

Klimaatverandering en hittestress bij psychiatrische patiënten

C.M.J. Jacobs, L.W.A. van Hove, E.J. Moors, S.J.M. Nowak, R.P.A. Snep, C.Q. Wentink

Wageningen UR, Wageningen

Achtergrond en doelstelling. Klimaatscenario's suggereren dat hittegolven in de toekomst vaker voorkomen en langer duren. Dat kan leiden tot toenemende hittestress en verhoogde mortaliteit onder de bevolking. In steden blijven de nachttemperaturen relatief hoog en zijn dergelijke effecten extra voelbaar. Verhoogde mortaliteit wordt vooral verwacht bij kwetsbare stadsbewoners, waaronder psychiatrische patiënten. Deze studie verkent voor deze groep stadsbewoners de gevolgen van toenemende hitte en doet suggesties voor mitigatie van negatieve effecten.

Methode. Via een analyse van het hedendaagse klimaat is het huidige thermische comfort in Nederlandse steden bepaald. Vervolgens zijn effecten van klimaatverandering op thermisch comfort en hittestress geschat. De kwetsbaarheid van psychiatrische patiënten voor hittestress is door literatuurstudie in kaart gebracht. Mitigatiemaatregelen tegen hittestress komen uit internationaal onderzoek naar de meerwaarde van groen voor klimaatadaptatie.

Resultaten. In het hedendaagse klimaat is in Nederlandse steden op een beperkt aantal dagen sprake van hittestress. Gezien de huidige karakteristiek van thermisch comfort kan het aantal dagen met hittestress in de toekomst snel oplopen. De wetenschappelijke literatuur is niet eenduidig over kwetsbaarheid van psychiatrische patiënten voor hitte maar tendeeft naar een verhoogde kans op overlijden. Over het mechanisme achter deze kwetsbaarheid is weinig bekend. Dit impliceert extra onzekerheid over toe te passen drempelwaarden voor thermisch comfort en hittestress. Daardoor is vooral bij psychiatrische patiënten kwantificering van de omvang en intensiteit van het hittestress-probleem en reductie daarvan door adaptatiemaatregelen lastig. Wel blijkt in groene stadsomgevingen de hittestress over het algemeen minder te zijn. *Conclusies en aanbevelingen.* Toenemende hittestress bij psychiatrische patiënten is vooral in steden een aandachtspunt. Meer onderzoek naar hun extra gevoeligheid en het achterliggend mechanisme is nodig om thermisch comfort van psychiatrische patiënten goed te kunnen schatten en hen te beschermen tegen hitteproblemen. Aandacht voor groen in de zorgomgeving kan in ieder geval helpen om negatieve gevolgen van hitte te verminderen.